

Presa de possessió de Rafael Ribó com a síndic de greuges

(Palau del Parlament, 1 de març de 2010)

El president

Molt bon dia. Molt honorable president de la Generalitat, honorables consellers, senyores diputades, senyors diputats, autoritats que ens han volgut acompanyar, especialment el 'defensor del pueblo' i els síndics d'altres comunitats, és un honor donar-los la benvinguda a l'acte de presa de possessió de l'il·lustre senyor Rafael Ribó com a síndic de greuges.

Té la paraula la senyora Imma Folchi, secretària general del Parlament de Catalunya, que llegeix la resolució 611/VIII del Parlament de Catalunya.

La secretària general

"Resolució 611, de la VIII legislatura del Parlament de Catalunya, per la qual s'elegeix el síndic de greuges.

"El ple del Parlament, en la sessió tinguda el dia 10 de febrer de 2010, d'acord amb el que disposa l'article 8, apartat 1, lletra d, de la Llei 24/2009, del 23 de desembre, del Síndic de Greuges, ha adoptat la següent resolució:

"El Parlament de Catalunya elegix Rafael Ribó i Massó síndic de greuges.

"Palau del Parlament, febrer del 2010"

El president

Prometeu o jureu vetllar per l'observança i el compliment de la constitució i l'estatut d'autonomia de Catalunya, i exercir d'acord amb la vostra consciència i amb honor el càrrec de síndic de greuges per al qual heu estat nomenat?

El Sr. Rafael Ribó

Sí, ho prometo.

Molt honorable president, molt honorable president de la Generalitat, govern, diputats, altres institucions de Catalunya, 'defensores de todos los niveles de España, de las comunidades autónomas', síndics locals, representants d'entitats socials i econòmiques, gent d'Ulls del Món, gent del Síndic, amics, familiars, Teresa, Alba, Ausiàs, Vladi, germans –m'hauria agradat també saludar avui els meus pares, que òbviament és impossible, però els vull tenir presents, i tots els qui m'han fet mestratge al llarg de la meua vida–, com diu Raimon a 'Parlant-me de tu', podria garbellar el passat amb records, el present amb carícies i el futur amb el temps acordat. Ho puc fer conscient que sóc en un nou marc, amb nous reptes i amb noves necessitats i propostes. És per a mi un gran honor que en aquest marc el Parlament de Catalunya m'elegeixi síndic de greuges.

I ho fa amb un nou estatut que té un nou capítol de drets amb previsions absolutament innovadores en el panorama mundial, com poder atendre la gent davant d'empreses privades que forneixen serveis d'interès general o com poder presentar instàncies i recursos davant el Consell de Garanties Estatutàries, i amb una nova llei, la del 30 de desembre de 2009, que també presenta novetats, novetats sobre l'estatut del síndic, novetats com allargar el mandat a nou anys, com s'ha fet en altres institucions,

novetats com poder fer consultes a les administracions per vies telemàtiques, novetats pel que fa als mitjans de comunicació públics, que han de donar suport al síndic, o el mecanisme català de prevenció de la tortura, que el Parlament haurà de posar en marxa en la dimensió social i el govern en la relació amb el govern de l'estat, o les noves formes de col·laboració amb les autoritats de l'estat i el 'defensor del pueblo', noves formes de col·laboració que de segur serviran, i ho dic amb molt d'afecte, per combatre els retards, les respostes esquemàtiques, l'allargament de les gestions o la renúncia a les capacitats, tot el que l'administració de vegades no veu i amb què no fa un mal favor al síndic, sinó als drets de les persones.

Puc dir que hi ha un interès per la nova llei i pel nou estatut bastant més enllà de les nostres fronteres. Puc dir que arreu on anem, en el plànol internacional, i més ara com a síndic de greuges i president de l'Institut Internacional de l'Ombudsman, hi ha un interès per aquestes figures que s'han creat, i es demostrarà a l'assemblea de tots els defensors europeus que se celebrarà a Barcelona l'octubre sota l'eslògan i el tema 'Europa, societat oberta'.

El Síndic ha anat creixent des del 2004. Jo diria al Ramon Camp: "Te'n recordes, de la conversa a l'avió de Quebec a Mont-real, quan per primera vegada els governants em van començar a fer la proposta de ser síndic de greuges?" Ha anat creixent, i avui, amb aquest nou marc, abordarà nous reptes que tenim tots davant: reptes econòmics –arques públiques amb dificultats per donar prestacions socials, com hem palesat en l'informe del 2009–, reptes socials d'inclusió, d'igualtat d'oportunitats, de cohesió, de tractament de les noves fornades de catalans, els immigrants, amb aportacions que hem fet ja i que utilitzarem en aquesta nova etapa, com les de l'informe del 2008 sobre l'empadronament municipal dels immigrants o el combat contra la segregació escolar, i reptes institucionals, com agafar-nos amb rigor al codi de les bones pràctiques administratives o el dret a una bona administració, que estableix l'estatut d'autonomia de Catalunya. És el paper que ens toca com a Síndic per contribuir en la lluita contra les males pràctiques i a favor de la transparència i l'accés a la informació.

Per això, en aquest nou marc i amb aquests nous reptes, i a partir de l'experiència que hem adquirit, és lògic que em proposi, i proposi a la meua gent i al Parlament, que m'haurà de ratificar, noves idees i un nou equip, i dono les gràcies molt a fons a tothom que, des del primer mandat fins avui, ha col·laborat amb mi.

Ja demano a la comissió una compareixença al més aviat possible per explicar aquestes noves propostes. Avanço molt linealment que aniran per la via de fer una institució coneguda i a l'abast de tothom, de fer dels drets i els deures per a tothom un protagonisme col·lectiu, creant una autèntica xarxa de drets a Catalunya amb totes les entitats que s'hi vulguin empeltar. Que tothom sàpiga on pot acudir per exercir un dret i amb quins mecanismes el pot exercir, i quins deures acompanyen aquests drets, per evitar també corporativismes, 'nimbies' o altres fenòmens insolidaris.

Tenim els reptes de millorar i transformar les administracions, de passar d'un síndic investigador a un síndic col·laborador, de prestigiar una institució al servei de la gent, d'impulsar des de la institució la participació democràtica i de mantenir el millor clima de col·laboració per a la millora d'aquestes administracions.

Acabo, president, subratllant que aquest és un encàrrec molt noble, exercir de síndic de greuges, i per tant defensar els drets i fer pedagogia dels deures, i per això em sento tan honorat.

Fa molt pocs dies ha pres possessió en un segon mandat la síndica, l'ombudsman, de Nova Zelanda. No és solament una síndica a les antípodes. És la quarta democràcia en el món que va tenir 'ombudsman', després dels escandinaus, i allà es parlava de 'tackle the truth and be curious and not sidetracked', o sigui, confrontar la veritat, ser curiós, investigar i no prendre mai actituds partidistes. Jo hi afegiria una dèria que me la sentiran repetir molt sovint de nou durant aquest mandat: la del 'civil servant', la del servidor civil. Un gran historiador català, Pere Anguera, que ha buscat els orígens del nacionalisme català i ha mort fa poc, ens deia: "Els mites s'han presentat sempre sota uns embolcalls d'aparença històrica. La història aixopluga mites per aconseguir fer èmfasi." En faria un mite per fer-ne èmfasi. Tots els qui som a les institucions públiques de Catalunya hem de ser autèntics servidors del públic, 'civil servants'.

Disposeu d'aquest síndic, que hi posarà tot el que té de millor i no us decebrà.

Moltes gràcies.

El president

Permetin-me que clogui l'acte afegint unes breus paraules a les del síndic de greuges de Catalunya.

La del síndic de greuges és una figura institucional amb història, no solament pels seus antecedents, com el justícia d'Aragó el segle XIII, o el segle XV les comissions de parlamentaris de les Corts designades per resoldre els greuges presentats al sobirà. Fa ja vint-i-sis anys que aquest Parlament va crear per llei la figura moderna del síndic de greuges. Els successius síndics, Frederic Rahola, Anton Cañellas i Rafael Ribó, han creat i consolidat a la Catalunya moderna una figura fonamental, la de qui vetlla pels drets i les llibertats de les persones en la seva relació amb l'administració i els servis públics.

Ara el mateix Rafael Ribó, renovat en el càrrec, té la responsabilitat d'impulsar una nova etapa, una etapa d'adaptació a les noves exigències del nostre temps, perquè el síndic de greuges té història, però el síndic de greuges és un instrument institucional de present i de futur.

En conseqüència, si Catalunya va obrir una nova etapa d'autogovern amb l'estatut del 2006, era evident que en paral·lel el síndic de greuges també havia d'evolucionar, de fer una o més passes endavant per complir amb igual o més eficàcia encara les seves funcions. Si augmenta l'autogovern de Catalunya, si l'administració pública catalana adquireix més poder d'actuació, si l'administració central de l'estat descentralitza competències, és obvi que la defensa del poble i les persones també ha d'ajustar-se competencialment a aquesta realitat descentralitzada. Així ho preveu l'estatut d'autonomia de Catalunya als articles 78 i 79.

L'actual síndic ha treballat amb empeny i rigor en la concreció dels canvis que han quedat fixats en la nova llei del Síndic de Greuges, aprovada pel Parlament de Catalunya el passat mes de desembre, com vostès saben. Avui, amb aquesta presa de possessió, ja sota el marc de la nova llei, en certa manera es culmina de forma solemne aquest procés de redefinició de la figura del síndic de greuges, d'adaptació a les noves realitats del segle XXI.

Amb el bagatge de l'experiència d'aquests anys en el càrrec, amb l'aval de la seva trajectòria professional i humana, l'il·lustre senyor Rafael Ribó assumeix, renova, la

responsabilitat de mantenir i millorar l'actuació del Síndic de Greuges com a institució moderna, com a instrument fonamental en la defensa dels drets i les llibertats de les persones davant la complexitat administrativa i la prestació de serveis d'interès públic a la Catalunya dels nostres temps.

Com a president del Parlament vull, doncs, agrair-li de manera solemne la tasca que fins ara ha portat a terme i encoratjar-lo a seguir exercint en aquesta nova etapa les seves funcions de manera imparcial, objectiva, independent i, sobretot, eficaç. Estic convençut que així ho farà i que ajudarà el conjunt dels catalans i les catalanes a sentir-se orgullosos del seu síndic i del funcionament de les administracions i els serveis d'interès públic.

Rafael, enhorabona i moltes gràcies.